Nr. 235. w Piątek dnia 7. Października 1864.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA: ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.

INSERATY: 1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na ½ szerokości przyjmują się tylko w Expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Wiedeń, 6 Paźdz. — Neue freie Presse pisze: wczorajsza konferenncya miała okazać, że rząd duński nie chce przypuścić księstw do udziału w kapitale cła zundowego ze względu na wierzycieli pożyczki angielskiej z r 1825, na której amortyzacyą i procenta kapitał ów cła zundowego całkiem jest zastawiony. Na to Niemcy odpowiadają, że pożyczka angielska należy do spólnych teraz dzielić się mających długów państwa. Ten punkt stanowi przedmiot główny sporu. Wczoraj żwawe zachodziły rozprawy. W końcu Duńczykowie przedłożyli nowy projekt.

— Jeneralna korespondencya mając na uwadze wiadomości podawane przez wiedeńskie dzienniki o ostatniej konferencyi, powiada, że one nie są ścisłe, a często zmyślone i dla tego należy je przyjmować z największą ostrożnością

Frankfurt n. M., 6 Paźdz. — Na posiedzeniu dzisiejszem bundestagu uczyniły Austrya i Prusy wniosek, aby zgromadzenie związkowe raczyło oznajmić holsztyńskim komisarzom cywilnym, że zawieranie układów telegraficznych z Hamburgiem i Lubcką przekracza ich administracyjne atrybucye. Przekroczenie to zawiera oraz nieważność formalną rzeczonych układów. Wniosek przekazano połączonym komisyom.

Paryż, 6 Października. — Prezes ministerstwa pruskiego p. Bismark, który tu przybył, zabawi tylko jeden dzień w Paryżu.

— Mówią, że p. Bismark wyjechał dziś do Biaritzu, gdzie zabawi przez dni 14.

— Wedle Patrie przeniesienie rządu do Florencyi nastąpi przed upływem Lutego.

— Pays pisze, że baron Talleyrand dotychczasowy poseł przy dworze berlinskim, zamianowany został posłem w Petersburgu.

Londyn, 6 Paźdz. — Nowego Jorku donoszą pod d 24 z. m., że Sheridan ścigał konfederatów pod Earlym aż pod Strasburg, pobiwszy ich jeszcze raz pod Fishers Hill i zabrawszy im 16 armat. Pościg nieustaje. — Pod Petersburgiem jeszcze nie stoczono bitwy.

Demokraci będący za pokojem postanowili nieopierać się kandaturze Mac Clellana.

Paryż, 7 Pałdz. — Dzisiejszy Monitor ogłasza konwencyą z 15 Września. Brzmi: artykuł 1. Włochy obowiązują się nieuderzyć na obecne terytorium papieskie i wszelką napaśc zewnątrz odpierać. Art. 2. Francya cofać będzie swoje wojska w miarę organizacyi armii papiejskiej. Art. 3 Włochy wyrzekają się wszelkich protestacyi przeciw tworzeniu się armii papieskiej, dostatecznej na obronę powagi papieskiej, wewnętzne spokojności i granic, ale nie jako środka do napaści na Włochy. Art. 4. Włochy przejmują część długu papieskiego Art 5. Układ w 14 dniach będzie ratyfikowany.

Monitor ogłasza jeszcze protokuł z d. 14 Września Wedle niego konwencya ma obowiązywać od czasu, w którym król nakaże przeniesienie stolicy do innego póżniej oznaczyć się mającego miasta. Przeniesienie ma nastąpić w 6 miesięcy po 15 Września. Protokół ten obowięzuje zarówno jak konwencya

Deklaracya dodatkowa z d. 3 Paźdz., stanowi, że 6 miesięczny termin na przeniesienie stolicy i dwuletni termin na ustąpienie z Rzymu zacznie się od daty dekretu królewskiego, potwierdzającego projekt izb. Włochy zażądały tej deklaracyi sądząc, że ważność tego środka wymaga izb postanowienia

---

Berlin, 6 Paźdz. — W skutek niepomyślnego sprawozdania miesięcznego banku pruskiego, komisya bankowa podniosła dziś diskonto na weksle z 6 na 7 procent. Ponieważ taka wysokość diskonta niezgadza się z ordynacyą bankową stanowiącą stopę lombardową na 6 procent jako najwyższą, przeto komisya wniosła do rządu o zawieszenie tego przepisu w ordynacyi. Spodziewają się przeto w ciągu nadchodzącego tygodnia rozporządzenia odpowiedniego. Przez zawieszenie ustanowionej ordynacyą (art. 6) najwyższej stopy procentowej 6 procent za pożyczki lombardowe, bank przejdzie po prostu pod przepisy prawa handlowego niemieckiego, ktore nie ogranicza prawnie precentów od pożyczek udzielanych kupcom. Od kupców więc w interesach lombardowych będzie mógł brać bank więcej jak 6 procent, a od niekupców tego brać nie może. Możnaby więc przeprowadzić podwyższenie stopy procentowej w lombardzie nad 6 procent tylko wówczas, gdyby wstrzymano udzielanie niekupcom pożyczek lombardowych. Przekonaliby się wówczas prywatni, że utrzymanie praw lichwiarskich dla niekupców nie pomaga lecz szkodzi im w kredycie. W roku 1857 zawieszono prawo ograniczające procenta. Teraz w rzeczy samej trudno sobie wystawić, jak sobie poradzą z prawami lichwiarskiemi w obec panującej stopy procentowej na targu pieniężnym. Stopa wysoka przy prawach lichwiarskich stanie się dla wielu klęską, gdyż innemi czasy była chwilową i przechodnią nieprzyjemnością. Bo w czasach, gdzie pierwsze weksle przez bank nie inaczej, jak tylko za opłatą 7 procent są diskontowane, chcieć płacić 6 procent, jest to samo, co tracić kredyt, bo za 6 procent nie otrzymasię kapitału. Być może, że tu konsekwencya kredytu zmiękczy izbę panów.

Austrya.

Wiedeń, 30 Września, — Co się tyczy włosko-francuskiej konwencyi, Austrya nie zeszła dotąd ze stanowiska wyczekującego, jakie od pierwszej chwili była zajęła, i postanowiła pozostać na niem, dopóki nie będzie miała pewniejszych wiadomości co do zachowania się gabinetów berlińskiego i peterbuskiego w obec świeżego politycznego zwrotu. Jednak, jak się zdaje, łatwo zrozumiano, że przez lepiej byłoby usłuchać rad lorda Clarendona zamiast budowania zwodniczego systemu polityki oporu na podstawie nie bardzo pewnego przymierza z oboma północnemi mocarstwami, słychać, że rady angielskie znajdują w samym gabinecie bardzo gorących obrońców, a zwłaszcza ma nastawać na to minister stanu, a wzięto pod rozwagę, czyby jeszcze teraz przez wczesny zwrot nie można zapobiedz groźnym zawikłaniom. Podobnego zdania ma także bronić minister skarbu, nie należący, jak wiadomo, do przyjaciół p. Schmerlinga. O hr. Rechbergu opowiadają, że chwieje się na różne strony i że w duszy nie małą walkę staczają ze sobą minister spraw zagranicznych z ministrem cesarskiego domu. Twierdzą tu, że w końcu odniósłby zwycięstwo minister spraw zagranicznych, jeśli nie wezmą przewagi wpływy wręcz przeciwne po za obrębem gabinetu działające połączone z frakcyą, według której wyznania wiary tylko przymierze z północną zbawić i wielką uczynić może Austryą. W kołach ściśle centralistycznych przemawiają od czasu powrotu p. Schmerlinga z Isch bardzo usilnie za spokojnem załatwieniem stosunku do Włoch. Widocznie obawiają się tam oddziaływania polityki zewnętrznej na kwestyą konstytucyonalizmu, a szczególnie to mają na względzie, że w skutek nowego zwrotu w polityce enropejski zniknąć może po tamtej stronie Litawy i ta odrobiona chęci porozumienia się z ministeryum. Obawa ta wcale nie jest płonną, gdyż według doniesień z Pesztu bierze tam od kilku dni górę zdanie opozycyi i bez ogródki oświadczają, że wkrótce nadejdzie czas, który wynagrodzi politykę biernego wyczekiwania, rząd bowiem sam wkrótce uzna potrzebę pojednania się z krajami należącymi do korony św. Szczepana, a w skutek sprawy włoskiej nastąpi zupełna zmiana w polityce zewnętrznej.

— Z Wenecyi piszą do N. fr. Presse w liście z 26 Września: Dziś ogłoszono wyrok na czterech Wenecyan, którzy od przeszłej wiosny byli uwięzieni za rozszerzanie i rozlepianie rewolucyjnych odezw. Oskarzono ich o zdradę główną, a prokurator wniósł 3—18 lat więzienia. Sąd zawyrokował w myśl wniosku prokuratora, i skazał byłego urzędnika przy namiestnictwie, L. na lat 18, a syna adwokata B. na 12 lat, dwu zaś innych na sześć lat więzienia. Obżałowani założyli rekurs.

— Do Botschaftera donoszą z Frankfurtu nad Menem: »Marszałek Niel, sławny francuski oficer inżynieryi, podróżował tego roku dłuższy czas po lewym brzegu Renu; poznano go w Kolonii i Moguncyi. Marszałek Niel jest to ten sam, co 1856 i 1857 podróżował po Lombardyi dla studyowania budowli wodnych. Cesarzowej Eugenii towarzyszy nie

pan Tascher de la Pagerie, lecz admirał Jurien de la Gravière, jako nadzwyczajny mistrz dworu; jest to ten sam admirał, który w r. 1858 używał kąpieli weneckich. Te znaczące zestawienia mogą pochodzić nawet ze źródła francuskiego, dodaje Botschafter; ale po wypatkach r. 1859 nie należy spuszczać ich z oka.«

Galicya.

Kraków, 1 Października. — Donoszą nam, że jenerał Kruszewski uwolniony w drodze łaski od zarządzonego nań więzienia, opuścił dnia 28 Września Linz, przenosząc się na mieszkanie do Brukselli, albowiem ułaskawienie nie obejmowało, jak donosi Botschafter, pozwolenia zamieszkiwania w kraju.

— O ucieczce Wędrychowskiego z więzienia we Lwowie donoszą teraz do Botschaftera, że mylną była wieść, jakoby przebrany za kobietę wyszedł był wraz z trzema paniami, które go przybyły odwiedzić. Ze śledztwa bowiem wykazało się, że owe panie wyszły samotrzeć jak były weszły, Wędrychowski zaś wyniesiony został w skrzyni, którą jeden z wypuszczonych co dopiero więźniów zostawił, jakoby w niej mieściły się jego rzeczy. Skrzynię tę włożono następnie do dorózki, i w ten sposób Wędrychowski wydobył się z więzienia. Dorózkarz był już przesłuchiwany, i przekonano się podobno, że w ten a nie inny sposób nastąpiła ucieczka. Cz.

Włochy.

Jenerał Garibaldi pisze do Movimento: Kaprera 26 Września. Panie dyrektorze! Proszę cię umieścić co następuje: mówią, że w Anglii krążą weksle z moim podpisem. Oświadczam przeto, że te podpisy są sfałszowane, i zaręczam, że na nikogo weksli nie wystawiałem.

Garibaldi.

Kronika miejscowa.

Poznań, 7 Paźdz. — Sąd stanu uwolnił z więzienia obżałowanych Kościelskiego, Kierskiego, Ignacego Grabowskiego, a odrzucił wniosek obrońcy prawa Lewalda o zapozwanie piekarczyków Zimmermana i Meera przez pisma publiczne z wyznaczeniem nagrody i przyrzekł zarządzić dalsze poszukiwania, gdzie się podzieli owi świadkowie.

— Dnia 6 Października br. opuszcza p. Walenty Stefański twierdzę Wisłoujście, gdzie dwa lata odsiedział. Nastąpiło to z powodu artykułu: »Co teraz robić,« umieszczonego w Nadwiślaninie. Ówczesny redaktor tego pisma p. Danielewski, za upoważnieniem p. Stefańskiego podał go jako autora inkryminowanego artykułu.

— W Szamotułach toczył się proces 28 z. m. przeciw hr. Tekli Kwileckiej z Dobrojewa, którą na mocy papierów znalezionych przy rewizyi w pałacu dobrojewskim oskarzono o niedozwolone zbieranie składek celem pokrycia kosztów obrony rodaków uwięzionych w Moabicie. Obżałowaną sąd uwolnił, uznawszy, że składka zbierana przez hrabinę w kole bliższych znajomych i krewnych nie podpada pod kategoryą składek, które wymagają potwierdzenia ze strony władzy policyjnej.

— Z powiatu bydgoskiego donoszą o nadzwyczaj silnych przymrozkach, które w tych dniach w godzinach rannych zwłaszcza pomiędzy kwiatami znaczne poczyniły szkody. Toż samo można powiedzieć o Poznaniu i okolicy. Onegdaj mieliśmy nad ranem do 3 stopni zimna. Georginie, astry i inne kwitnące rośliny mocno ucierpiały w ogrodach.

— Wedle Pos. Ztg. rejencya poznańska zawezwała władze policyjne w powiatach, aby zdały swe zdanie, jakby w najdogodniejszy i najtańszy sposób polepszyć komunikacye i drogi pomiędzy pojedyńczemi wioskami, któreby nie będąc żwirówkami, takowe zupełnie zastępowały. Rejencya proponuje, aby drogi o ile możności w prostym prowadzić kierunku, wysypywać żwirem i piaskiem i obsadzać drzewami. Na pokrycie kosztów mają właściciele dóbr i gminy ofiarować pewne dobrowolne składki, powiaty zaś i władza prowincyonalna wyznaczyć stósowne nagrody. Co się tyczy premii prowincyonalnych zamierza rejencya postawić odpowiedni wniosek na najbliższym sejmie prowincyonalnym, wedle którego każdy powiat miałby złożyć na ten cel około 500 tal., władza zaś prowincyonalna takąż kwotę wyznaczyć rocznie dla każdego powiatu. Projekt ten zasługuje bez wątpienia na uznanie i poparcie i w razie wykonania przyniósłby nie małe korzyści dla prowincyi.

— Dotychczas zbierali się na sądy przysięgłych w Ostrowie obywatele z powiatów odolanowskiego, ostrzeszowskiego, pleszewskiego i krotoszyńskiego. Obecnie zamierzają urządzić w Krotoszynie osobny sąd przysięgłych dla dwóch ostatnich powiatów.

— Dnia 1 Października odbyło się w Ostrowie pod przewodnictwem landrata p. Stahlberga posiedzenie magistratu w sprawie drogi żelaznej z Wrocławia na Oleśnicę do Kalisza. Rezultat narad niewiadomy dotąd.

Z ziemi Michałowskiej, 2 Paźdz. — Do jakich nadużyć doprowadziły postępowania Moskali w Król. Polsk., niechaj posłuży fakt następujący: P. Wł. W. posiedziciel majętności w Król. Polsk., lecz poddany pruski, któremu w czasie ostatnich wypadków wydalono z jego majętności, wystawił weksel na 12,000 złp. domiciliowany na jeden z domów handl. warszawskich, płatny w tych dniach. Ażeby nie narazić przez przesyłkę pieniędzy na utracenie, posyła on pewnego Meklera (żyda) z Brodnicy z powyższą kwotą do Warszawy. Żyd wraca jednakże za kilka dni do domu i oświadcza p. W., że Moskale go w Łowiczu przyaresztowali i odebrali mu z tych pieniędzy 170 rubli a z resztą kazali mu do Prus wrócić. Jako powód przyaresztowania podaje ów mekler niezupełność w wizowaniu jego paszportu. Panu W. trudno będzie dostać się do straty, gdyż mekler ten otrzymał pieniądze te — podług praw tutejszych — w depozyt, nie potrzebuje zatem, jeźli mu Moskale takowe odebrali, poszkodowanemu zwracać.

— Dnia 22 Lipca rb. umarła w Warszawie Emilia Gasselin, jedna z prawdziwie utalentowanych literatek naszych.

Wiadomości literackie.

— Biblioteka Warszawska otrzymała z poważnego źródła wiadomość, że znaleziono dowody, iż Kronika znana dotychczas pod imieniem Wincentego Kadłubka — nie jest wcale dziełem Kadłubka, ale złożeniem z dwóch oddzielnych kronik. Wypada oczekiwać dowodnych wyjaśnień w tak ważnym przedmiocie.

— Historya literatury powszechnej F. H. Lewestama, której tom pierwszy wydany obejmie cztery tomy równej, jeżeli nie większej objętości, w treściwym wykładzie jest i literatura polska do ostatnich czasów doprowadzona.

— Wyszły Pamiętniki o Janie Sniadeckim, przez śp. Michała Balińskiego, z datą 1865 r. we dwóch tomach. Zdobią to wydanie staranne dwa drzeworyty, przedstawiające widoki obserwatoryum astronomicznego w Krakowie i Wilnie i widok domu w Jaszunach, w którym zakończył życie Jan Sniadecki (litografii M. Fajansa). Praca ta nie dawno zmarłego pisarza rzuca nie małe światło na dzieje oświaty krajowej.

— Nakładem i drukiem uniwersytetu Jagiellońskiego, z rękopismu ś. p. I. S. Rzesińskiego profesora uniwersytelu Jagiellońskiego, wydano dzieło p. n. »Wykład Europejskiego prawa narodów« według Helferta na podstawie wydania z r. 1841 podług najnowszego wydania niemieckiego z roku 1861 uzupełnił dr. A. Rydzewski adwokat. Na pamiątkę 500 letniej rocznicy założenia akademii Jagiellońskiej.

— Karól Forster podaje dalej wytrwale wydawnictwo »Biblioteki nauk moralnych i politycznych.« Niedawno ogłosił tom X o »Organizacyi pomocy publicznej.« J. L. Bastiat.

— Nakładem księgarni i składu nut muzycznych Gebethnera i Wolfa w Warszawie wyszedł w dalszym ciągu tomu III »Zbioru zupełnego dzieł fortepianowych« Fryderyka Chopina. Następne trzy tomy wyjdą w przerwach, tak że całe dzieło z dniem 1 Maja roku przyszłego ukończone zostanie.

Poszukiwanie dóbr.

Przybędę za kilka dni do W. Księstwa Poznańskiego w zamiarze kupna dóbr lub jednej wsi z zaliczką 150,000 tal. i upraszam dziedziców dóbr rycerskich mających zamiar sprzedania swych dóbr, aby swe oferty przysyłali pod adresem **G. v. A. à Coblenz** do Wrocławia, do ekspedycyi szlązkiej gazety która je przyjmować będzie.

Sprzedaż baranów

w owczarni zarodowej, Negretti, w Śmiełowie pod Żerkowem rozpoczyna się r. b. dnia 10. Października.

Dnia 1. Października przeniosłem skład mój z ulicy Butelskiej Nr. 18. na ulicę Wodną Nr. 27. i upraszam przeto szanowną publiczność o uwzględnienie moich towarów i odbieranie potrzeb.

Masło stołowe z słodkiej śmietany cena funta 1 złt. gr. 21, masło do kuchni 1 złt. gr. 21, ser śmietankowy cegiełka gr. 12, szwajcarski funt 1 złt. gr. 18, lymburgski cegiełka 1 złt, holenderski funt 1 złt. gr. 15.

Zarazem połączyłem skład materyalny; towary wyborne, ceny umiarkowane.

S. Kistler, ulica Wodna Nr. 27.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 7. Października 1864.

Żyto (węcpel po 25 szefli) niżej. Wypowiedziano 50 węcpli. Na Paźdz. 28¼ pien. i list., na Paźdz. Listopad 28¼ pien. i list., na Listopad Grudzień 28⅔ list. 7/1 list. 7/12 pien., na Grudzień 1864 Styczeń 1865 29⅔ list. i pien., na Styczeń Luty 29²/₄ list. ½ pien., na wiosnę 1865 30¾ pien. i list.

Okowita (beczka 8000 proc. Trallesa) słabo. Wypowiedziano 9000 kwart. Na Paźdz. 12⅔ pien. i list., na Listopad 12⅚ list. ¾ pien., na Grudzień 12⅚ list. ¾ pien., na Styczeń 1865 12 11/12 pien. i list., na Luty 13⅛ list. 1/12 pień., na Marzec 13¼ pien. i list.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 6. Października.

Pszenica 45—56 tal.
Żyto na Paźdz i Paźdz. Listopad 32¾ tal.
Jęczmień wielki i mały 28—33 tal.
Groch do gotowania 46—50 tal.
Groch na pastwę 46—50 tal.
Oléj rzepiowy na Paźdz. i Paźdz. List. 11⅞ tal., na Listopad Grudzień 12 1/12—5/24—⅛ tal., na Grudzień Styczeń 12¼—⅜—¼ tal.
Olej lniany 13 tal.
Okowita na Paźdz. 14 5/12 tal., na Paźdz. Listopad 14 1/12 tal., na Listopad Grudzień 14 tal., na Grudzień Styczeń 14 tal.

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

dnia 7. Październ. 1864 r.	od tal.	od sgr.	od fn.	do tal.	do sgr.	do fn
Pszenicy pięknéj, szefel po 16 garn.	2	—	—	2	2	6
Pszenicy średniéj	1	25	—	1	26	6
Pszenicy ordynaryjnéj	1	17	6	1	21	3
Żyta przedniego, szefel	1	7	6	1	10	—
Żyta lżejszego	1	5	6	1	6	6
Jęczmienia dużego, szefel	1	3	9	1	6	3
Jęczmienia małego	1	2	6	1	5	—
Owsa, szefel	—	22	6	—	25	—
Grochu do gotowania, szefel	1	26	3	1	27	6
Grochu na pastwę	1	22	6	1	25	—
Rzep zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzep latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepik latowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	—	—	—	—	—	—
Koniczyna czerwona, cent. 100 fn.	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	10	—	—	12	—
Masła, garniec	2	10	—	2	20	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Oleju rzepiowego, cent. po 100 fn.	—	—	—	—	—	—

Spirytus.

Beczka 100 kwart 80 % Tralles.

	Tal.	Sgr.	F.	do	Tal.	Sgr.	F
Dnia 6. Październ.	12	25	—	do	12	27	6
„ 7. „	12	15	—	„	12	16	6

Kommissya do ustanowienia ceny spirytusu.